

Wychodzi codziennie z wyjątkiem Niedzieli i Świąt.
Prenumerata na pocztę i u kolporterów
M. 1,30 kwartał, z odnośnikiem do domu M. 1,75 kwartał.

Górnoślązak

Ogłoszenia:
20 fen. za wiersz jednolamowy.
Przy kilkorazowym powtórzeniu udziela się znacznego rabatu.
Reklamy:
50 fen. od wiersza.

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

Redakcja, ekspedycja i drukarnia znajdują się na ul. Młyńskiej (Mühlstrasse) Nr. 12.

Przez lud — dla ludu!

Kalendarz katolicki:

29-go Października: Narcyza biskupa.

Wschód słońca:

godz. 6 minut 47.

Zachód słońca:

godz. 4 minut 38.

Imiona słowiańskie:

29-go Października: Damiela.

Centrum a sprawa nasza.

Sprawa górnośląska i jej stosunek do centrum nie tylko w polityce narodowej naszej, ale i dla centrowców stanowi twardy do zgryzienia orzech. Znanie jest stanowisko nasze w tym kierunku, z tej przyczyny właściwie nie potrzebowalibyśmy się tą sprawą zajmować.

Zjawili się jednakże w ostatnim czasie pogłoski o układach między Polakami na Górnym Śląsku a centrowcami, a teraz znówu ktoś w »Kuryerze Poznańskim« zabiera głos i przedkłada następującą rzecz:

»Centrum ma się zgodzić na postawienie kandydatów szczerze narodowych polskich we wszystkich okręgach na Górnym Śląsku z tem zastrzeżeniem, że we wszystkich sprawach narodowych będą oni głosowali z kołem polskim, a w sprawach religijnych zobowiążą się zawsze popierać centrum.«

Propozycja ta jest niejasna, a zresztą i dziwna. Boć koło polskie w sprawach religijnych zawsze zgodnie z centrowcami uprawiało politykę. Cóż tu więc nowego? I nadal przecież jak dotychczas w sprawach religijnych zgodnie z centrowcami postępować będziemy, gdyż jesteśmy katolikami.

W polityce narodowej zaś zachodzą wielkie różnice w zapatrywaniach pomiędzy nami a centrowcami. Jest to zresztą rzeczą zupełnie naturalną, bo my jako Polacy musimy mieć zupełnie inne interesy narodowe, od centrowców, którzy są i muszą być Niemcami. Chociażby nawet komitet prowincjonalny »Jaskawie zezwolił nam« (III) na wybieranie posłów narodowych, to miejscowi nasi centrowcy nigdy nie będą się troszczyli o uchwały komitetu wrocławskiego. Wszak większa połowa naszych centrowców należy do bractwa hakaty, a w Opolskiem zapowiadają już zaciętą walkę przeciw wyborowi p. Szmulu, ponieważ wybór jego nosi znamię narodowości.

Po trzecie zaś masy oświecone ludu naszego wobec hakatystycznego usposobienia naszych centrowców nigdy się na wybór centrowca nie zgodzą, a robotnicy w dodatku jeszcze są mocno niezadowoleni z polityki centrowców w sprawie robotniczej.

Ciągle pogłoski o układach między centrowcami a Górnoślązakami nie są bez podstawy. Fakta z ostatnich czasów, jak n. p. sprawa związków zawodowych niemieckich, każą nam wnioskować, że układy rzeczywiście nastąpiły. Moglibyśmy o tej sprawie coś więcej napisać, lecz wstrzymujemy nas od tego względu taktyczne. Możemy tylko powiedzieć tyle, że wszelkie dotychczasowe układy nie mogą mieć znaczenia, gdyż parę jednostek nie ma prawa do rozstrzygnięcia spraw dla nas tak ważnych, ani też społeczeństwo nasze nigdy się na to nie zgodzi, aby jednostki stanowiły o jego doli i niedoli. Zresztą niezadługo sprawa się wyjaśni.

Niemcy w opatach.

System z taką bezwzględnością stosowany przez Prusy wobec Polaków, system drobnych i wielkich a bolesnych i upokarzających szykan znachodzi coraz częściej zastosowanie do samych Niemców. Dobrali się do ich skóry nie na-

żarty Madziarzy i co jakiś czas pakują jakiegoś agitatora wszechniemieckiego do kozy. We wrześniowym numerze »Preussische Jahrbücher« znajdujemy ciekawą z wielu względów korespondencję o stanie niemieczyny w krajach nadbałtyckich.

Prowadzi się tam od jakiegoś czasu tę samą robotę, co u nas w pruskim lub rosyjskim zaborze, przemienia się nazwy miejscowości i ulic na historyczne rosyjskie. Ku czci Wasyla Żukowskiego obdarzono jedną z ulic Dorpatu jego imieniem. Niemcy nadbałtyccy nie stawiają w tym kierunku żadnego oporu, w radzie miejskiej nie było wcale opozycji, owszem wszelką w tym kierunku gotowość. Obecnie buduje miasto Ryga, również z własnego popędu, drugi teatr rosyjski, chcą rzekomo w ten sposób zapewnić byt teatrowi niemieckiemu. Niemcy, którzy tak wyzywająco postępują w zaborze pruskim, przed świętym knutem pokornie pochylają głowy i jowialnie przyjmują kozackie dowcipy.

Jedynym w swoim rodzaju jest rozporządzenie policmajstra Wlassowskiego, który wstawil się był karygodnym, wprost zbrodniczym niedołęstwem podczas strasznej katastrofy na polu chodyńskim. Rozkazał on pozłacanemu orłu nad drzwiami jednego ze starych hoteli dorpackich, »pod złotym orłem« doprawić drugą głowę, a to dla tej przyczyny, że orzeł rosyjski ma dwie głowy a jednogłowy stanowi na terytorium rosyjskim namacalny dowód pruskiej agitacji i poważne niebezpieczeństwo.

Po Polakach, Rusinach, Finlandczykach przyjdzie kolej na Niemców, przynajmniej łatwo przyjść może. Rozważa tę możliwość korespondent pruskich roczników i do dziwnie optymistycznych dochodzi wniosków:

»W państwie rosyjskim żyje około 2 milionów Niemców, obok których według najnowszych obliczeń stoi około 4 milionów ewangelików, Letów, Estów i Finów, którzy na tej samej kulturalnej podstawie się opierają i to samo znaczenie w Rosji posiadają co Niemcy. Wobec tego, że narodowość niemiecka mieszka w skupionych masach asymilacja jej przez Rosyan staje się niemożliwą. Nie są oni nawet w stanie odpowiedniej siły przeciwstawić czynnej niemieckiej inteligencji i kulturalnej twórczości. Wystarczy przeczytać spis najwyższych urzędników państwowych, komendantów pułkowych, kierowników w wojnie i pokoju, aby się zdumieć przewagą nazwisk niemieckich, jakkolwiek od szeregu lat nie mogą już Niemcy tak swobodnie jak przedtem obierać urzędniczej kariery. Ale to nie pomaga, wysuwają się wskutek swego większego uzdolnienia.«

Dalej wymienia korespondent cały szereg niemieckich nazwisk ministrów i wysokich dygnitarzy. Są oni dobrze zruszczeni, ale co to szkodzi?! W każdym razie reprezentują dzielnie pierwiastek niemiecki.

Zadziwiająca, ale i zastanawiająca zarazem jest radość Niemca, cieszącego się tem, że tyle najdzielniejszych jednostek poświęciło swe sily nie obcemu tylko, ale i wrogiemu państwu. Jest w tem pojęciu uchybienie idei narodowościowej, ale jest zarazem jakby przebieg nadziei, że sily te nie są stracone dla sprawy Niemców i w samem sercu ruszczyzny swój wpływ korzystny wyprzeć potrafią.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin, 24 października.

Parlament obradował dziś nad clami od koni, które komisya wbrew woli rządu w taryfie generalnej podwyższyła. Przedłożenia komisji zostały przyjęte 132 przeciw 106 głosom, aczkolwiek minister rolnictwa oświadczył, że rząd pod żadnym warunkiem nie zgodzi się na podwyższenie pozycyi przez siebie proponowanych. Wniosek Wangenheima, który domagał się jeszcze większych cel minimalnych od komisji, został odrzucony.

W dyskusji przemawiał hr. Kanitz za clami komisji, konserwatyści Bleudau i Treuenfels za wnioskiem Wangenheima, starając się udowodnić, że wysokie cla od koni mają wielkie znaczenie dla rolnictwa, a szczególnie dla drobnych rolników oraz dla armii. Przeciw mowcom socjalistycznym i wolnomyślnym zwracał się także minister Poldbielski. W imieniu liberałów oświadczył się poseł Depken za przedłożeniem rządowem.

Komisya parlamentu niemieckiego,

obradująca nad ustawą dotyczącą pracy dzieci w zakładach przemysłowych, w czwartek ubiegły odrzuciła wniosek socjalnych demokratów, aby w ustawę wciągnięto także pracę dzieci w rolnictwie, ogrodnictwie i przemyśle domowym. Oprócz tego przyjęto uchwałę proponowaną przez posła Trimborna, aby kanclerz Rzeszy kazał zbadać zakres i rodzaj pracy dzieci w rolnictwie i podobnych zajęciach. Rezultaty tych badań mają być przedłożone parlamentowi Rzeszy.

Polska.

Zabór austriacki.

Wybory sejmowe na Śląsku.

Bielsko. Prawybyry w powiecie bielskim wypadły po myśli stronnictwa narodowego polskiego tak, że wybór dla Jana Michejdy w tym okręgu jest zapewniony.

Po zgonie ks. Świeżego.

Cieszyn. Ksiądz prałat Świeży zmarł rażony apopleksją. Około godziny 2 padł rażony atakiem na rynku w drodze z restauracji do kawiarni na partyę szachów. Pomimo zabiegów lekarzy zmarł o godz. 5 1/2. Pogrzeb odbył się w sobotę.

Śmierć Świeżego popsowała ogromnie plany kampanii wyborczej w księstwie Cieszyńskim. W miejsce zmarłego zamierzają postawić kandydaturę Stwiertni, rolnika z Kisielewa, wiceprezesa polskiego Towarzystwa rolniczego. Stwiertnia był przed dwoma laty kandydatem polskim w kurii piątej, a zwyciężył go wtedy kilku głosami socjalista Cingr. Obawa, że mandat polski Świeżego dostanie się Niemcowi, jest wielka.

Na pogrzeb ś. p. posła Świeżego, zapowiedziany, jak wiadomo, na sobotę, wysłały Koło polskie i klub czeski deputacje w myśl uchwał powziętych.

Do Cieszyna wyjechali polscy posłowie: dr. Roszkowski, ks. Pastor i Szajer; czescy Hruby, Svožit i Skala. Dr. Roszkowski wypowiedział mowę nad grobem.

Wiadomości ze świata.

Nowy kanclerz niemiecki?

Berlin. Krają pogłoski, że kanclerz Bülow ma niebawem ustąpić. Jako następcę jego wymieniają hr. Wolfa Metternicha, obecnego ambasadora niemieckiego w Londynie.

Nowa defraudacya.

Do Berlina donoszą z Essen a. d. Ruhr, że zbiegli stamtąd dwaj urzędnicy, zajęci w Tow. reńskim fabryk stali. Są podejrzani o to, iż od szeregu lat dopuszczali się znacznych defraudacyi.

Zwalczanie suchot.

Międzynarodowe biuro centralne dla zwalczania suchot zebrało się we czwartek w Berlinie na pierwsze posiedzenie. Imieniem rządu powitał zebranych hr. Posadowski, wskazując na to, że rząd żywo interesuje się obradami.

Szpieg niemiecki.

Z Cherbourg, we Francji, donoszą, że porucznikowi niemieckiemu Checkenowi odebrano kilka zdjęć fotograficznych, będących tajemnicą wojskową, w chwili, gdy wsiadał na pokład parowca »cesarz Wilhelm«. Następnie puszczono go na wolność.

Walka kulturalna we Francji.

Rząd zatrzymał dochody jeneralnego wikaryusza dycezyi Besancon, La Ligand, który zbierał podpisy pod petycję do parlamentu u Arcybiskupów i Biskupów.

Zamach na prezydenta Francji.

Rzekomy anarchista, który zamierzał zamordować Loubeta, nie jest ani anarchistą ani też morderstwą popełnić nie zamysłał. Nazywa się Le Bissonnois i liczy 34 lata. Jestto nałogowy pijak, cierpiący na delirium, który w tym dniu w przystępie obłądzenia chciał się dostać do pałacu prezydenta. Nie miał przy sobie żadnych narzędzi. Oddano go do zakładu obłąkanych.

Wybryki strajkujących.

Dunkierka. W środę po południu zaszły tu zaburzenia, w czasie których 4 policyantów i komisarz zostali ranieni. Zrabowano kilka handli, w skutek czego inni kupcy pozamykali magazyny. Strajkujący udali się wieczorem do portu i usilowali przerznąć liny angielskich okrętów i podpalić paki z płótnem, poczem powrzucałi do kanału wózki i baraki, które miały służyć dla osób, mających odbywać straż nad strajkującymi. Ostatecznie wojsko odparło tych ostatnich.

W czwartek przedpołudniem dopuścili się strajkujący robotnicy portowi nowych wybryków. Zrabowano kilka handli i podpalono parę budynków, ale udało się ogień stłumić. Pewna część excedentów uderzyła na pałac sprawiedliwości, gdzie się odbywały posiedzenia, tak że trzeba je było przerwać. Wojsko rozproszyło strajkujących. Z tłumu rzucono cegły i kamienie na wojsko, przyczem raniono porucznika w głowę.

Stan oblężenia w Dunkierce.

Do paryskiego »Temps« donoszą z Dunkierki, że tamtejszy komendant ogłosił stan oblężenia. Burmistrz przekazał wszystkie atrybuty komendantowi placu, który chce podobno zarządzać czterech pułków dla utrzymania porządku.

Ł. ciągnięcie 4. klasy 207. król. pruskiej loteryi.

Ciągnięcie z dnia 23 października 1904 przedpołudniem. Tytuł wygrane nad 170 mk. oznaczone są kłami.

Table of lottery results for the 4th class of the 207th Prussian Lottery. It lists various numbers and their corresponding prizes in marks (mk.).

5. ciągnięcie 5. klasy 207. król. pruskiej loteryi.

Ciągnięcie z dnia 23 października 1904 po południu. Tytuł wygrane nad 170 mk. oznaczone są kłami.

Table of lottery results for the 5th class of the 207th Prussian Lottery. It lists various numbers and their corresponding prizes in marks (mk.).

6. ciągnięcie 6. klasy 207. król. pruskiej loteryi.

Ciągnięcie z dnia 23 października 1904 po południu. Tytuł wygrane nad 170 mk. oznaczone są kłami.

Table of lottery results for the 6th class of the 207th Prussian Lottery. It lists various numbers and their corresponding prizes in marks (mk.).

7. ciągnięcie 7. klasy 207. król. pruskiej loteryi.

Ciągnięcie z dnia 23 października 1904 po południu. Tytuł wygrane nad 170 mk. oznaczone są kłami.

Table of lottery results for the 7th class of the 207th Prussian Lottery. It lists various numbers and their corresponding prizes in marks (mk.).

Przeniesienie interesu.

Szanownej Publiczności miasta Katowic i okolicy donoszę uprzejmie, iż z dniem 1 listopada r. b. przenoszę mój

skład korzenny i delikatesów z ulicy św. Jana (Johannestr.)

na ulicę Fryderykowską (Friedrichstr.) nr. 21 naprzeciw ewangelickiego kościoła.

Dziękując za dotychczas okazane mi względy proszę o łaskawie dalsze popieranie mnie w nowym interesie.

Z szacunkiem

Jan Kużaj

Katowice, w Październiku 1904.

Kalendarz na 1903.

Nadzwyczaj obfite w treść dobrową, ozdobione pięknymi ilustracjami i obejmujące ogromny i znakomity dział humorystyczny są kalendarze Fr. Friedla a mianowicie: Posel Ludowy 60 fen., Kalendarz robotniczy 1 mrk., Kalendarz polskiego żołnierza 1 mrk., Uniwersalny kalendarz polski 2 mrk. Są to najlepsze kalendarze polskie, które w każdym domu polskim znajdować się powinny. Zamawiający 6 egzemplarzy, otrzymuje 7 za darmo. Osoby zajmujące się rozsprzedażą otrzymują znaczny rabat. Wysyłka następuje tylko za gotówkę. Franciszek Friedel, wydawnictwo kalendarzy, we Fryszacie, Śląsk austr.

Korzystne kupno.

Nowo wybudowany dom z 2 pomieszczeniami obok nowo założonej kopalni, nadto w bliskości czterech kopalni, jest z powodu objęcia posady pojeźtanie do sprzedania. Cena kupna i wpłata podług umowy. Także oberża z salą w wielkiej wsi, w której się znajdują kościół i szkoła, jest pod korzystnymi warunkami, podług umowy do objęcia z powodu innego przedsiębiorstwa. Blizszych wiadomości udzieli Wojciech Szymborski w Mikulczycach p. Zabrze.

Odwazny wygrywa

Ciągnięcie 1 listopada. Rocznie 12 ciągnięć wygrywających z odmiennymi głównymi wygr. po mk. 300000, 178500, 135000, 120000, 90000, 45000, 30000 mk. "Każdy los do wygrania" poleca składające się ze 100 członków Towarzystwo losów seryjnych. Maszynowa wkładka S. — 15,50 m. L. Lübbers, Lübeck (Lubeka).

Parcelacya!

Wieś rycerską Cieśle pod Pleszewem stac. Taczanów (drogi żelaznej Kluczborek—Poznań) sprzedajemy parcelami każdej wielkości, z pełnym obśiewem.

Warunki kupna dogodne. Refektanci zechcą się zgłosić w każdą środę do dworu w Cieślach. Zarząd

Dla posiadzcicieli dorozek!

Mieszkanie, stajnia i remiza dla wozów, jest do wynajęcia w Katowicach, przy ulicy Fryderykowskiej 42, narożnik ul. Haasego, od 1 listopada albo później. Tamże na parterze udziela się bliższych wiadomości.

Skład i 2 pokoje są do wynajęcia Feliks Spisowczyk, St. Zabrze, ul. Henryka 38.

Pod korzystnymi warunkami jest w Niem. Piekarach sklep i gospodarstwo na sprzedaż.

Blizszych wiadomości udzieli Wojciech Pietrzyk tamże. Drzewo klockowe na opał w większej ilości mam do sprzedania. Jan Dziubiński, Karbowa pod Katowicami.